100 éves a Csili Művelődési Központ

{ Egy évszázad a közösség és a kultúra szolgálatában

- Gubacs – Gubacspuszta
- 1870 Erzsébetfalva – Kossuthfalva telepítvény
- 1897 Erzsébetfalva önálló nagyközség
- 1919 Leninváros (máj.1.-aug.1.)
- 1923 Pesterzsébet város
- 1932 Pestszenterzsébet
- 1950 Budapest XX. Ker. (Pesterzsébet)
- 1990 Pestszenterzsébet – Soroksár
- 1994 Pesterzsébet

A Csilit körülölelő település: Pesterzsébet

A Csilit éltető közösség: Pesterzsébet lakossága

- Alapítók: fővárosi polgárok, parlamenti képviselők befektetési céllal
- Pestről kiköltözők, vidékről felköltözők
- Kisegzisztenciák: munkások, kispolgárok
- Meghatározó katolikus, erős zsidó közösség
- Szervezett szociáldemokrata munkásság
- 30-as évek végétől szélső jobboldali fordulat
- 70-es évek lakótelep – áttelepítések
- Alacsony jövedelem – alacsony iskolázottság

Közösségi terek és tevékenységek Pesterzsébeten

- Vendéglők különterme
- Egyházi terek és tevékenységek
- Egyletek székházai (Ipartestület, munkásotthonok, Polgári Kör)
- Állami iskolán kívüli népművelés

Szakszervezetek, szocdemek, munkásotthonok

- 1918-ban 721 ezer tag
- Szakegyletek – szabadszervezetek – MSZDP
- Munkásotthonok a XIX. szd. végétől
- Minta: német Volkhaus (mozgalmi és kulturális tevékenység)

„Közösség, templom, szentély, kápolna - olvasható különböző időszakokból s más-más munkásotthonra való emlékezésekből. Furcsa ellentétben állnak ezek a jelképek a többnyire szerény épületekkel, helyiségekkel. Valójában nem a falak, hanem a bennük zajló közösségi élet magasztosul föl ilyenképpen, s természetesen a mozgalom, a marxizmusból s az egalitarizmusból ötvözött erős hit, a közösség, mely befogad, célt ad s hozzá eszközöket, okos szót, könyvet, a szervezkedés öntudatát és a társakkal való együttlét örömét, szórakozását is.”

Kovalcsik József: A kultúra csarnokai

A Csili története

- 1917 ősz – az épület megvásárlása
- 1918 március 2. – a Csillag utcai Vasas Munkásotthon megnyitása
- 1918 – 1950 a vasmunkás otthon
- 1954 – 1988 a vasas kultúrház
- 1988 - a pesterzsébeti művelődési ház

„Az erzsébetfalvai Csillag ucca 2. szám alatti ingatlant a szövetség az erzsébetfalvai vasmunkások részére 120.000 koronáért megvette. A vételárhoz a fegyvergyár igazgatósága 25 000 koronával, a fegyvergyári munkások jóléti bizottsága 10 000 koronával járult hozzá. Ezenkívül pedig az igazgatóság a vételhez kiadta az igazgatóság kezelésében lévő 50 000 koronát, amellyel az igazgatóság a munkások túlórai díjazását váltotta meg a panaszbizottsági egyezség alapján. A szövetség pénztárából a vételárhoz a költségeket is beleértve mintegy 6 400 koronát fizettünk ki. Az ingatlanon 30 000 korona jelzálogkölcsön van, amelynek a törlesztését az adásvételi szerződésben a szövetség vállalta magára.”

a Magyarországi Vas- és Fémmunkások Szövetségének vezetőségi ülése 1917 dec.11

- Mozgalmi jelleg:
  - szakegyletek
  - szoc.dem párt

Közösségi, művelődési és szabadidős jelleg:

PÁMDE, színjátszás,Természetbarátok, Gyermekbarátok, Eszperantisták, Alkoholellenes Munkásszövetség, Nyomdász Társaskör, EMTK,

Könyvtár, ismeretterjesztés,szabadidős rendezvények, művészeti estek

A vasmunkás otthon

XXIV. évfolyam

Budapest, péntek, 1918 március 22.

7. szám

VAS- ÉS FÉMMUNKÁSOK LAPJA

Előfizetési ár: A szövetség tagjai részére heti járulékok ellenében, magánnosok részére egész évre 10·40 kor., félévre 5·20 kor. Rokonszervezeteknek külön megegyezés szerint számítatik. Hirdetések ára külön díjszabás szerint

A magyarországi vas- és fémipari munkások érdekeit képviselő lap

Megjelenik minden második hét péntekén

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII. kerület, Thököly-út 36. szám. Telefon: József 50—53. Szerkesztőségi órákat a lap megjelenése előtti szombaton. A szerkesztőnél írásban lehet, minden nap este 6—8 óra között

Erzsébetfalva. Március 2-án, szombaton este nyitottuk meg az erzsébetfalvai szaktársak uj otthonát szép és kedves ünnepség keretében. Az ünnepi beszédet *Vanczák János* szaktárs mondotta, aki rámutatott azokra a nagy kulturális törekvésekre, amelyeket a szervezett munkásság tüzött maga elé és amelyeknek elősegitője, hajléka az otthon, melyet maguknak az erzsébetfalvai szaktársak áldozatkészséggel megszereztek. Az ügyesen összeállitott rövid müsorban az erzsébetfalvai általános munkásdalkör énekszámai, kuplék és szavalatok voltak beállitva, Moroy Jenő, Mihályi Zoltán, Benyik Nusi és Cseke József előadásaiban, azután tánc következett a záróráig.

A szép és kedves berendezésü otthonban bizonyára az egyetértés és a mozgalom iránti szeretet melege fog szétáradni, hogy a munkás-

_ecw/BFL/terkep/ecw/f/f_278_cop2.ecw - AAGISView

File Help

- f_278_4_6025.ECW
- f_278_4_6026.ECW
- f_278_4_6027.ECW
- f_278_4_6028.ECW
- f_278_4_6029.ECW
- f_278_4_6030.ECW
- f_278_4_6031.ECW
- f_278_4_6032.ECW
- f_278_4_6033.ECW
- f_278_4_6034.ECW
- f_278_cop1.ecw
- f_278_cop1a.ecw
- f_278_cop2.ecw
- f_279_001_d_0001.ecw
- f_279_001_d_0002.ecw
- f_279_1a.ecw
- f_279_1b.ecw
- f_279_1c.ecw
- f_279_1_6038.ecw
- f_279_1_6039.ecw

Endpoint Antivirus
Lehetséges, hogy a számítógép veszélyben van!
További információért kattintson erre az értesítésre.

XY: 3507, -350 79.37% 1:2520

Összetett... Startlap ... Lista - (... Rekord -... Skype _ecw/BF... _ecw/bfl... Névtelen... HU 13:37

Fővárosi Szabó Ferenc Városrehabilitáció Budapest Gyűjtemény

Kartársak! Szaktársak!

Pesterzsébet,
Csepel, Kispest, Soroksár
és Dunaharaszti kereskedelmi alkalmazottai, élelmezési és husipari munkásai

junius 15-én, hétfőn este ½9 órakor Pesterzsébeten, a Nagy Győry István-utca (Csillag-utca) 2. sz. alatt lévő Vasmunkásotthonban nyilvános

nagygyűlést

tartanak
a teljes vasárnapi munkaszünet érdekében.

Hat napi becsületesen és fáradtsággal végzett munka után nekünk is jogunk van a hetedik napon megpihenni. Állást kivánunk foglalni amellett, hogy addig is, amig megfelelő törvény erre vonatkozólag el nem készül, Budapest és környékének munkaszünet ügye rendelettel szabályoztassék.

Munkások! Munkásnők! Elvtársak!

Pesterzsébet munkássága **1929. évi augusztus hó 16-án, pénteken este ½8 órakor** a Csillag-utca 2. sz. a. Munkásotthonban

nyilvános gyülést

tart a következő napirenddel:

1. Politikai és gazdasági helyzet.
2. A megyei és községi választások.
3. Községi politika.

A gyülés előadói: **Várnai Dániel** elvtárs, országgyülési képviselő, **Szekeres Sándor** elvtárs, községi képviselőtestületi tag és **Kristóf Anna** elvtársnő.

Munkások! Elvtársak! Jelenjetek meg tömegesen a gyülésen és agitáljatok a gyülés sikere érdekében.

Testvéri üdvözlettel

a pesterzsébeti szociáldemokrata pártszervezet végrehajtóbizottsága.

Kiadó: Szekeres Sándor, Világosság rt. Budapest. — Műszaki igazgató: Deutsch D.

MEGHIVÓ 1900—1925

A PESTERZSÉBETI ÁLTALÁNOS MUNKÁS DALKÖR

1925. ÉVI SZEPTEMBER HÓ 20-ÁN (VASÁRNAP) FENNÁLLÁSÁNAK 25. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL, A CSILLAG UCCAI VASMUNKÁS-OTTHONBAN MÜVÉSZHANGVERSENNYEL ÉS TÁNCCAL EGYBEKÖTÖTT

JUBILEUMI ÜNNEPÉLYT

RENDEZ, MELYRE T. CIMET ÉS NAGYBECSÜ CSALADJÁT TISZTELETTEL MEGHIVJA A RENDEZŐ-BIZOTTSÁG

AZ ÜNNEPÉLY PROGRAMMJA:

Délelőtt 11 órakor díszközgyűlés Pesterzsébet város nagy tanácsterében. // Ünnepi beszédet tartja: Várnai Dániel, nemzetgyűlési képviselő.

Délután 5 órakor a Vasmunkás-Otthonban művészhangverseny dr. Ujj József, országos karnagy úr vezetésével // Arányos Gusztáv konferál.

Közreműködnek:

Alkoholellenes Munkások Dalkara
Budapesti Könyvnyomdászok Dalköre
Budapesti Vas- és Fémmunkások Dalkara
Csepeli Általános Munkás Dalkör
Kispesti Szervezett Munkások Dalkara
Miskolci Általános Munkás Dalárda
Pesterzsébeti „Szabadság" Dalkör
Senefelder Dalkör.

Zenét a Magyarországi Munkás Dalegyletek Országos Szövetségének 20 tagu zenekara szolgáltatja. // Tánc kezdete este 8 órakor, vége reggel 5 órakor. Táncrendező: Mráz Ernő // Belépődíj 15 000 K

Felülfizetéseket a Dalkör alapja javára köszönettel fogadunk és hirlapilag nyugtázunk. // Pénzküldemények Krammer Károly elnök címére: Csillag ucca 2. (Vasmunkás-Otthon) küldendők Büfé // Ruhatár // Műsor a helyszinen.

MEGHIVÓ.

A PESTERZSÉBETI REFORMÁTUS EGYHÁZ TANULÓ IFJUSÁGA ÁLTAL 1934. ÉVI DECEMBER HÓ 23-ÁN, VASÁRNAP DÉLUTÁN, SZEGÉNY GYERMEKEK JAVÁRA, A VASMUNKÁSOK NAGYTERMÉBEN (NAGY GYÖRY ISTVÁN-UTCA 2. SZÁM ALATT) TARTANDÓ

KARÁCSONYI GYERMEKELŐADÁSRA.

MŰSOR:

1. JÖJJ SZENT KÖZELÉBE... Előadja a gyermekkar.
2. ÜDVÖZLŐ SZÓ. Szinok Zoltán, lelkipásztor.
3. Lamperth Géza: KARÁCSONYI ESTÉN. Szavalja: Deme Mária.
4. Lőcsei Emma: JÓ SZIV. 1 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Aranyosi Ibolyka, gazdag fiatal leány — — — — — Tankó Veronka
Hegyiné, öregasszony, házgondnoknő Aranycsiéknál Szudóczky Eszter
Aranka, leánya — — — — — L. Szabó Margit
Ilona — — — — Tóth Rózsi
Margit — barátnői — — — — Szász Éva
Anna — — — — — Németh Mária
Erzsi, szegény leány — — — Mészáros Julián
Kati, öreg cseléd Hegyinénél Paragó Piroska
Egy díszné — — — — — Tipanucz Ágnes
Egy vőrönö — — — — — Turóczi Irma

— SZÜNET —

5. Kar a „MAKKABEUS JUDÁS"-ból. Előadja a Gyermek énekkar.
6. Gyula diák: KARÁCSONYI ÁLOM. Szavalja Magyary Ákos.
7. Okos Gyula: A LEGBOLDOGABB KARÁCSONY Karácsonyesti történet 2 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

MUNKÁSELŐADÁS

A KULTÚRPROPAGANDA-OSZTÁLY RENDEZÉSÉBEN AZ ÚJ SZÍNHÁZ MŰVÉSZEGYÜTTESÉNEK VENDÉGJÁTÉKÁVAL A PESTERZSÉBETI MUNKÁSOTTHONBAN (CSILLAG UCCA 2) 1931. ÉVI JANUÁR HÓ 21-ÉN, SZERDÁN ESTE FÉL 8 ÓRAKOR.

MEGÖLTEM EGY EMBERT

Írta: Maurice Rostand. Fordította: Vitéz Miklós.
Rendező: Baróthy József.

SZEREPLŐK:

Gyóntató pap	Boray Lajos
„Ő"	Balló Elemér
Hanapp, Hölderlin	Baróthy József
Felesége	Szabados Piroska
Angelika	Oreolya Erzsébet
Frauenschieb	Bazsay Lajos
Erlei, diák	Gonda József
Szobalány	Ágothay Erzsi

Történik a világháború után.
Bevezető beszédet tart Paulik Béla elvtárs.

M Ü S O R

A pesterzsébeti szakszervezeti bizottság 1933. évi április 22-én szombat este 1/2 8 órakor a Munkásotthon (Nagy Győry István u. 2.sz.) nagytermében tartandó

i f j u s á g i k u l t u r e s t -jére.

1. A pesterzsébeti Általános Munkás Dalkőr énekszámai
2. Ünnepi beszéd
3. Szavalatok (Ady és Petőfi versek)
4. Ügyességi tornagyakorlatok (a pesterzsébeti ifjak tornacsapatától)
5. Szavalókórustól versek (a pesterzsébeti gyermekbarátok kórusa)

s z ü n e t

6. Mandolin zenekar (a T.T.E. mandolin zenekarától.)
7. Szindarab (1. felvonásos)
8. Szavalat (Csizmadia, Ady versek)
9. Szavalókórus (a csepeli ifjuság szavalókórusának a szereplésével)
10. A pesterzsébeti Általános Munkás Dalkőr.

Belépódij nincs!

PESTERZSÉBETI

Müsor ára 20.fillér.

MEGHIVÓ.

A PESTERZSÉBETI ÁLTALÁNOS MUNKÁS DALKÖR

1931. évi február hó 14-én, szombaton este a Vas- és Fémmunkás-Otthon (Csillag-utca 2.) összes termeiben „leltár-alapja" javára nagyszabásu

JELMEZ-BÁLT

rendez, melyre t. Cimet és nb. Családját tisztelettel meghivja a RENDEZŐSÉG.

Elsőrangu JAZZ-BAND
Belépő-dij személyenkint 1·50 P.
Kezdete este 8 órakor, vége reggel 5 órakor.
Felülfizetéseket a „leltár-alapja" javára köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz a Dalkör Vezetősége. — Kitünő büffé!
Fütött terem! ≡ Kényelmes ruhatár! ≡ JELMEZ NEM KÖTELEZŐ!

NAGY ÉS

40

Leltár sz.: 69.524. 1

Ny-III.7

MEGHÍVÓ

A Pestszenterzsébeti Nyomdászok Társaskőre 1937. évi február 7-én, vasárnap délután pontosan négy órai kezdettel a Vasasotthonban (Nagy Győry István ucca 2. szám alatt) a Társaskör zenekarának és az Általános Munkásotthon vigalmi gárdájának közreműködésével nagy

ZENÉS ÉS MŰSOROS OZSONNADÉLUTÁNT

rendez, amelyre ezúton is szeretettel meghívja a Rendezőség.

MŰSOR:

1. a) KÉLER BÉLA: Vigjáték-nyitány.
   b) L. SIEDE: Szentjánosbogárka találkája.
   c) E. WALDTEUFEL: Álmom (keringő).
   Előadja a Társaskör zenekara.
2. a) **Szirmonits Tódor**: Versek.
   b) **Husser Ferencné**: Dalok.
   c) **Bors Imre**: Kuplék.
3. a) BELLINI: Norma (nyitány).
   b) MYDDLETON: A néger álma.
   c) KRONEGGER: Beim Heurigem.
   Előadja a Társaskör zenekara.

4. **Kocsisné-Váradi Józsa**: Cseléd-dalok.
5. **Szinészek otthon.** Tréfa.
   Játszják: **Kocsis István, Faragó Sz. József, Bors Imre.**
6. a) AUBER: Kőműves és lakatos (nyitány).
   b) I. KRÁL: Mi jön most? (Egyveleg).
   c) URBACH: Per aspera ad astra (induló).
   Előadja a Társaskör zenekara.

A zenekari vezényli: **Schabernák Károly** karnagy.
Konferál: **Gabi Gábor.**
Belépődíj nincs.

OZSONNAJEGY

(1 PÁR VIRSLI TORMÁVAL, KENYÉRREL) 40 FILLÉR

Felelős: Főszerk. Vitnán.
Világosság Rt. Budapest, I.1410.
Műszaki ig.: Deutsch O.

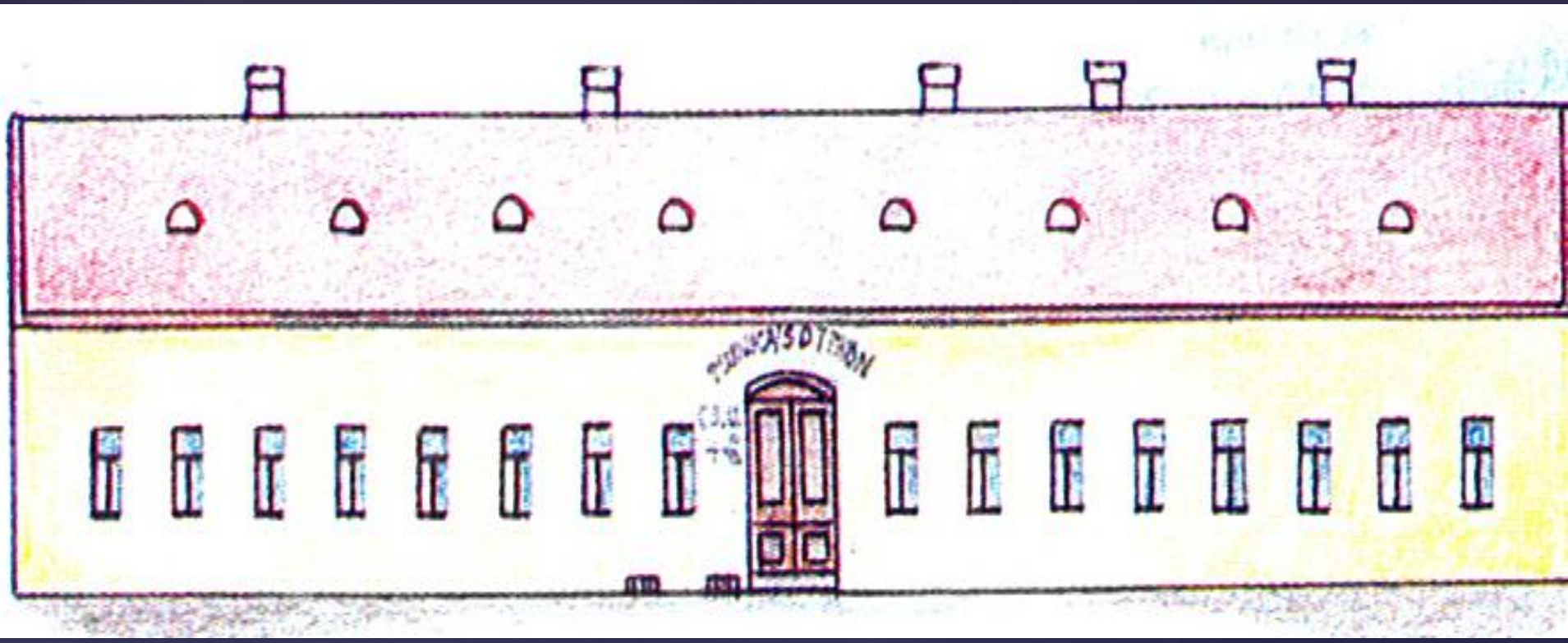

A Csili épülete a lebombázás előtt

A Csillag épülete a háború előtt

FA (deszka) ÉPÜLET

1. Kisterem (menekülő ajtós)
2. Ruhatár
3. Előtér
4. Nagyterem
5. Öltözők
6. Elektromos alállomás
7. Színpad
9. Öltözők
   6/a, 8/a, 9/a alsóraktárak
10. Védőkorlát
11. Férfi „klozet"
12. Női „klozet"
13. Tornaterem
    Bordásfalak
    Sárga homokpadozat
14. Férfi öltözők, mosdók
15. Női öltözők, mosdók
16. Ponyva és egyéb raktár
17. Platánfasor
18. „Grund" focipálya
19. Sövénykerítés
20. Kuglipálya

TÉGLA (régi) ÉPÜLET

1. Rendezvényterem
2. Tálalópult
3. Konyha
4. Söntés
5. Raktár
6. Pince-padlás feljáró
7. Főbejárat
8. Szoc. Dem. Kisterem
9. Szakegyleti befizetők
10. Előszoba-váró
11. Könyvtári Kartonkezelő
12. Könyvtár
13. Gondnoki Szoba
14. Gondnoki Konyha
15. „Speiz"
16. Konyha és
    söntés alatti pince
17. Tüzelőtároló

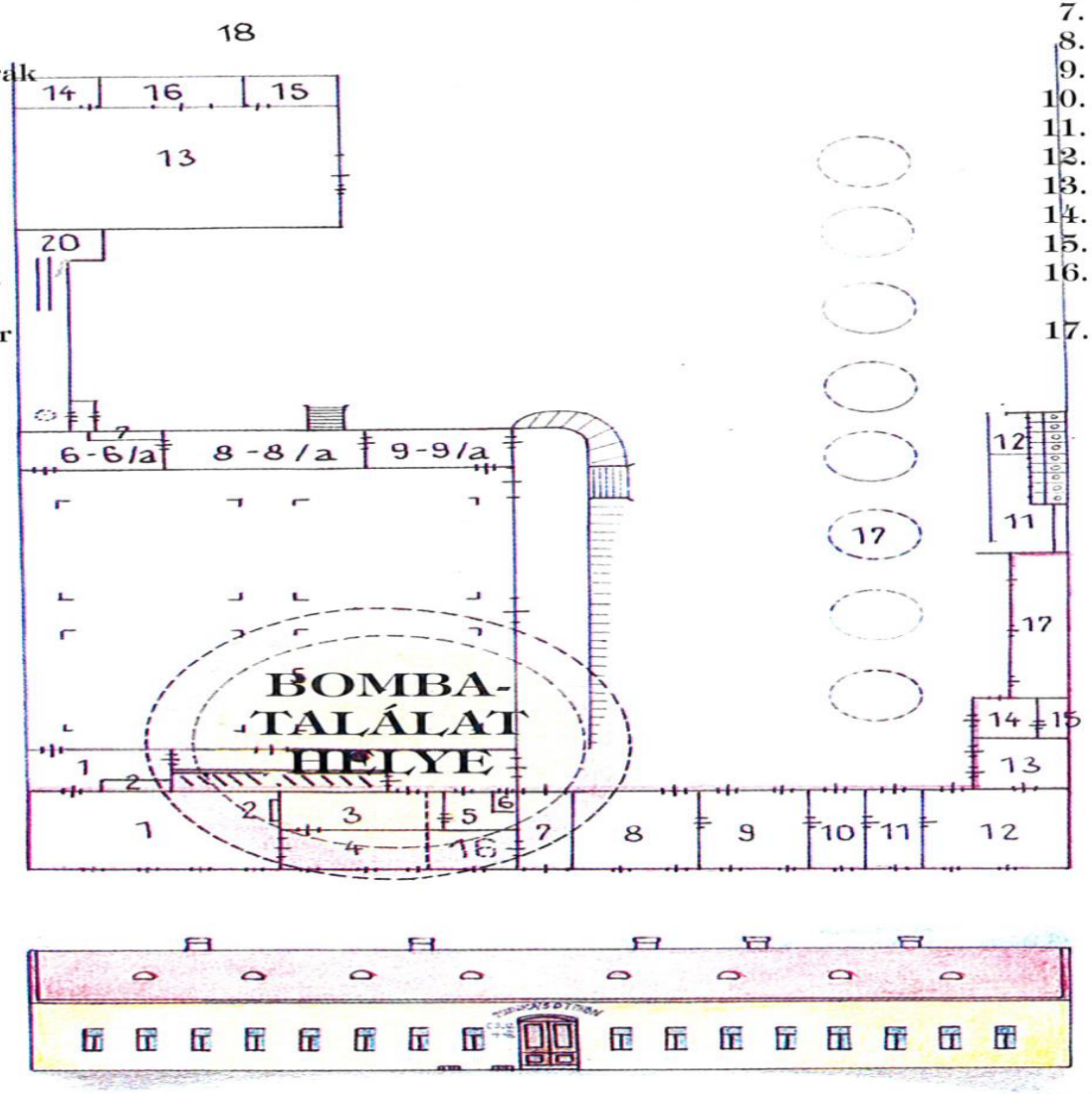

Csillag utca 2-6. (Nagy Győry István utca 4-6.)

Weinsinger Ferenc rajza alapján

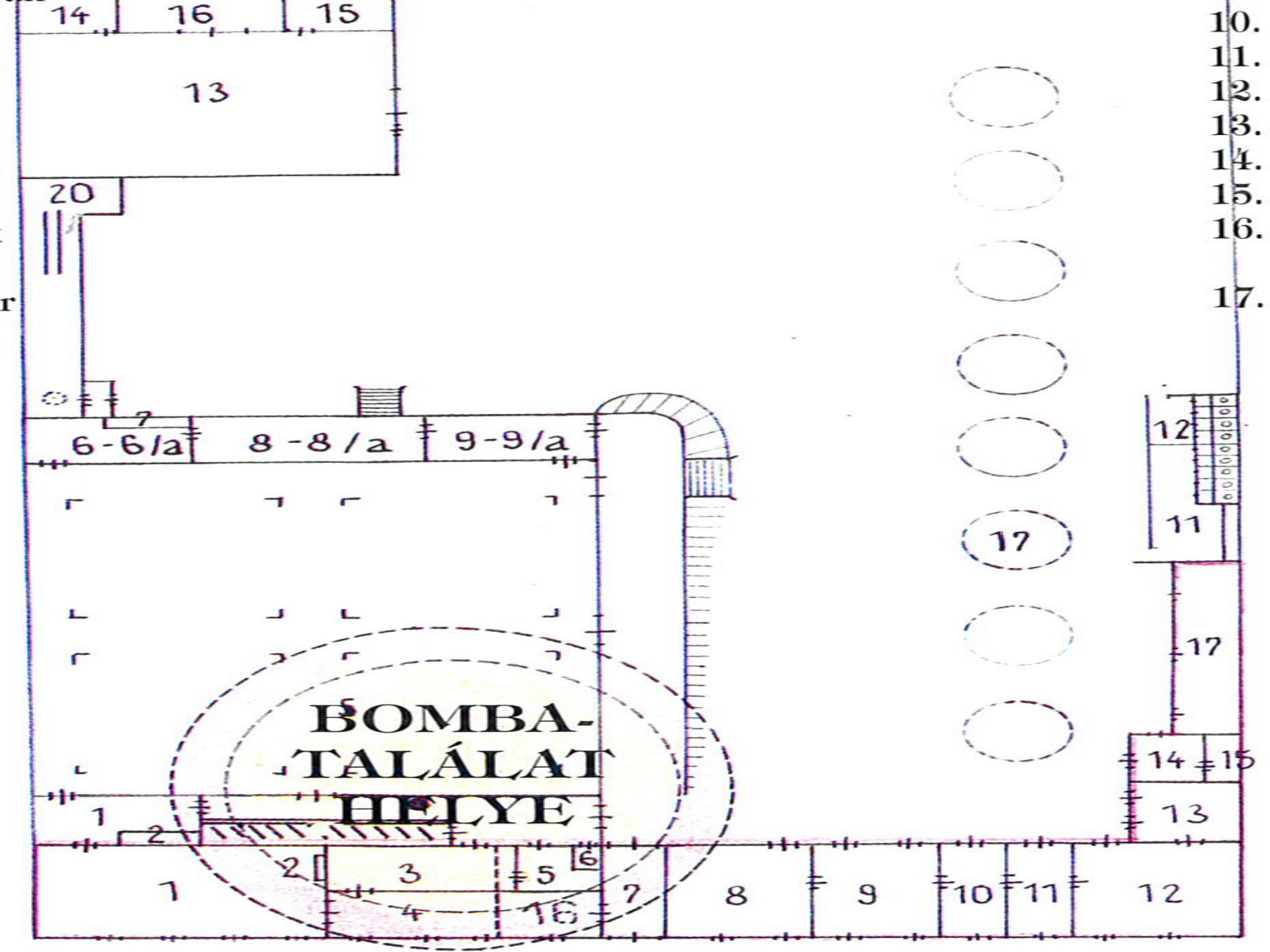

10.
11.
12.
13.
14.
15.
16.
17.

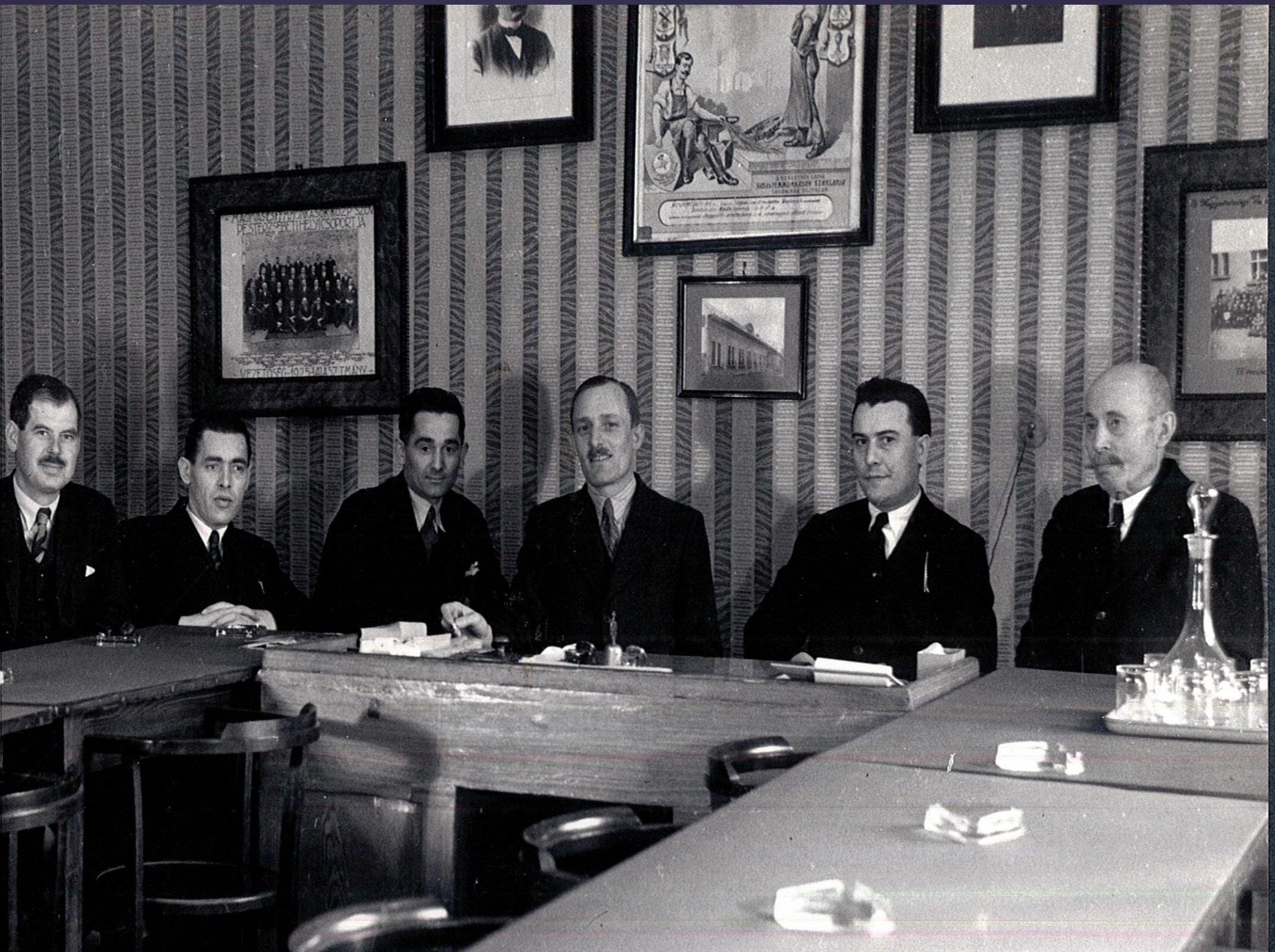

Miniszter Ur !

Magyarországi Vas és Fémmunkás a pesterzsébeti Csoportja azzal a kéréssel fordul, hogy 1944. április hó 6.-án bombatámadás következtében tőnkre ment Vsamunkás Otthon /: Nagy Győry Istáván u. 2.:/ helyreállitásának költségéhez hozzájárulni sziveskedjék.-

Indokolásra legyen szabad felhozni, hogy városunk területán a munkásság kulturális és szervezett életének gykorlásához megfelelő helyiség nincsen, aminek hátrányát eddig is igen fulyosan érezzük.- Központi szővetségünk anyagi helyzete a helyreállitást nem teszi lehetővé, miért is kérésünk ismétlése mellett maradtunk

Tisz telettel:

Pesterzsébet, 1946 május hó 27.

A Vasas Kultúrház

KÖSZÖRHÁZ

Csili
BAL

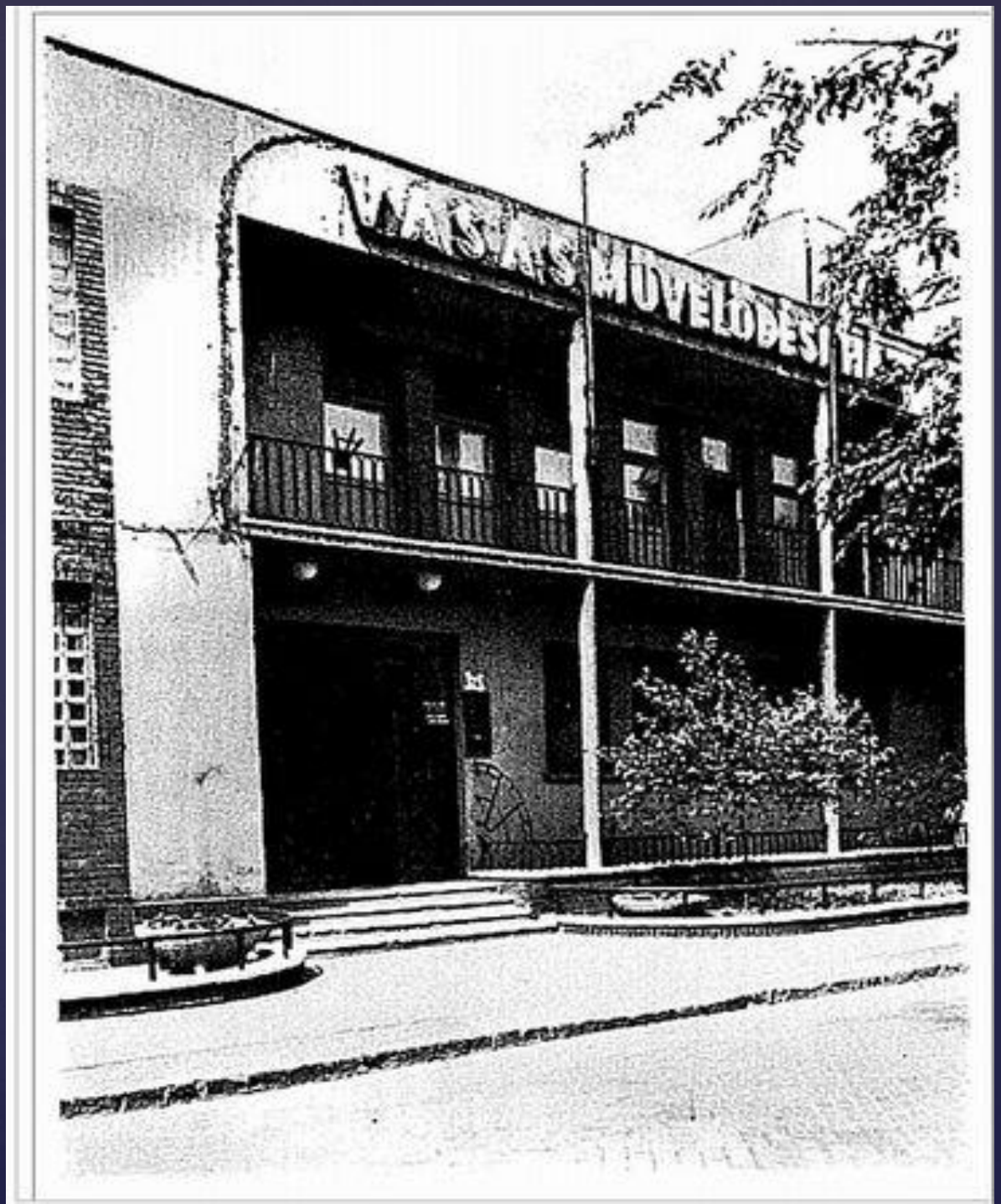

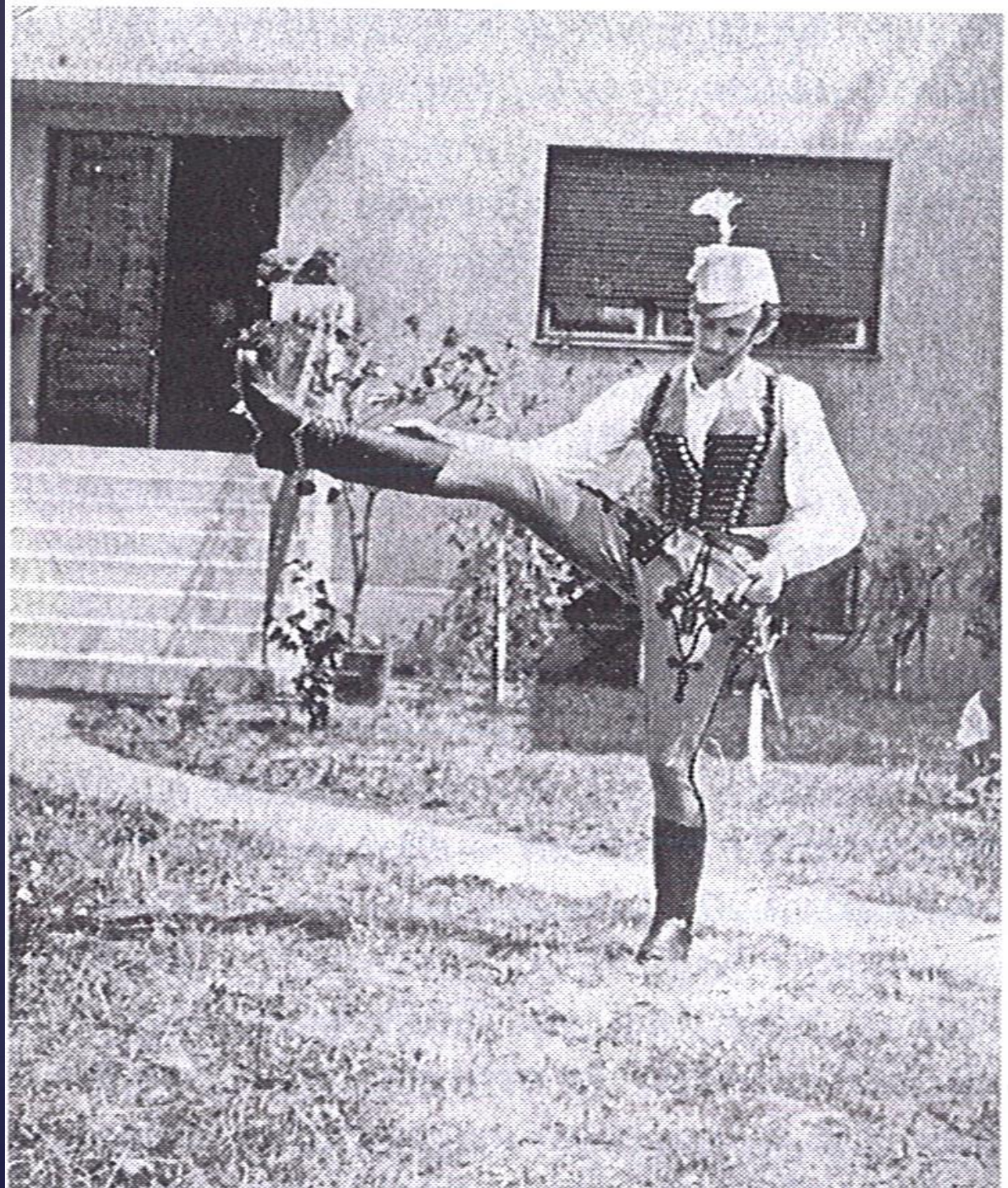

A színházterem 1967-ben

LSZ
2772

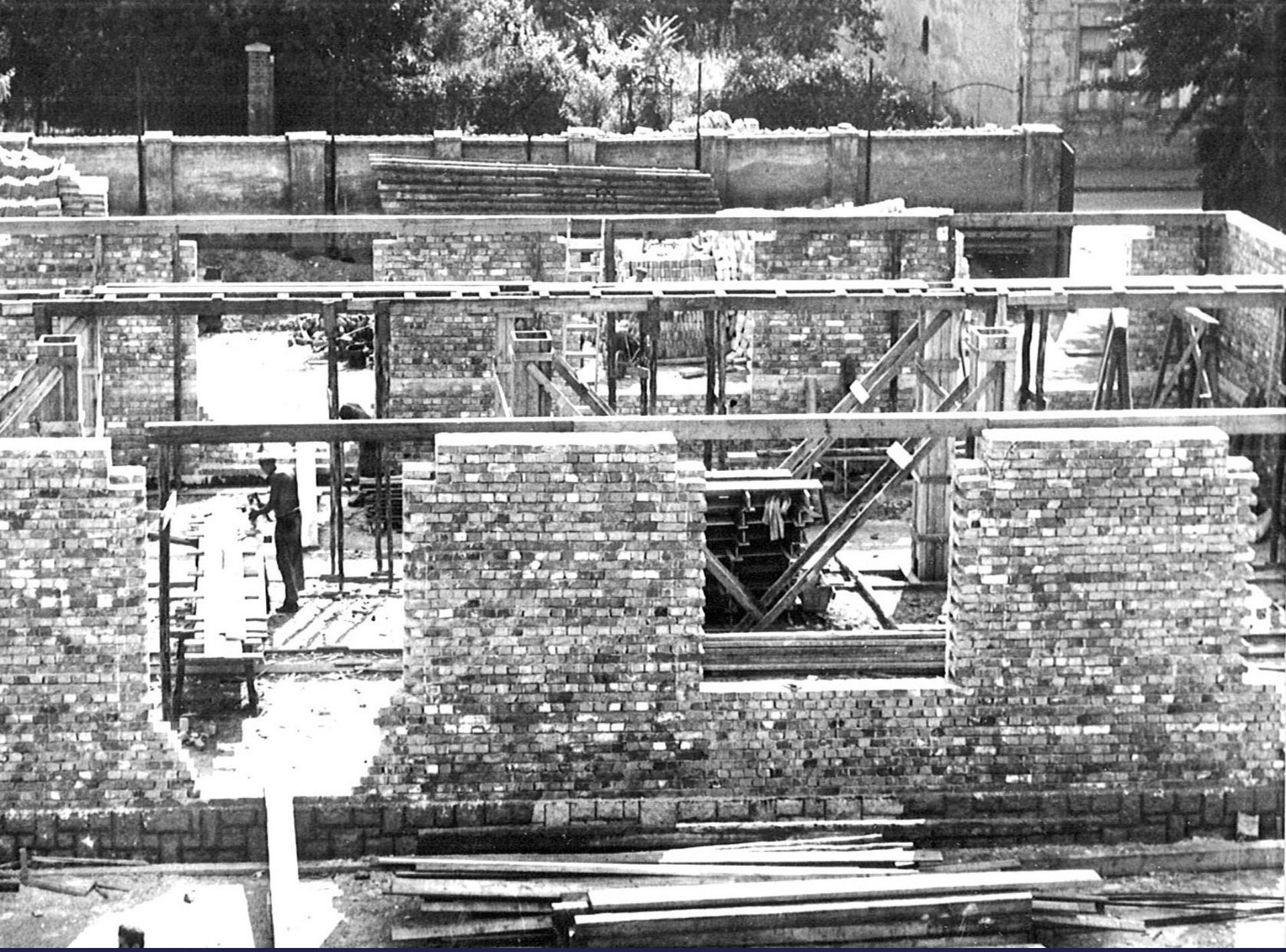

A pesterzsébeti Művelődési Központ

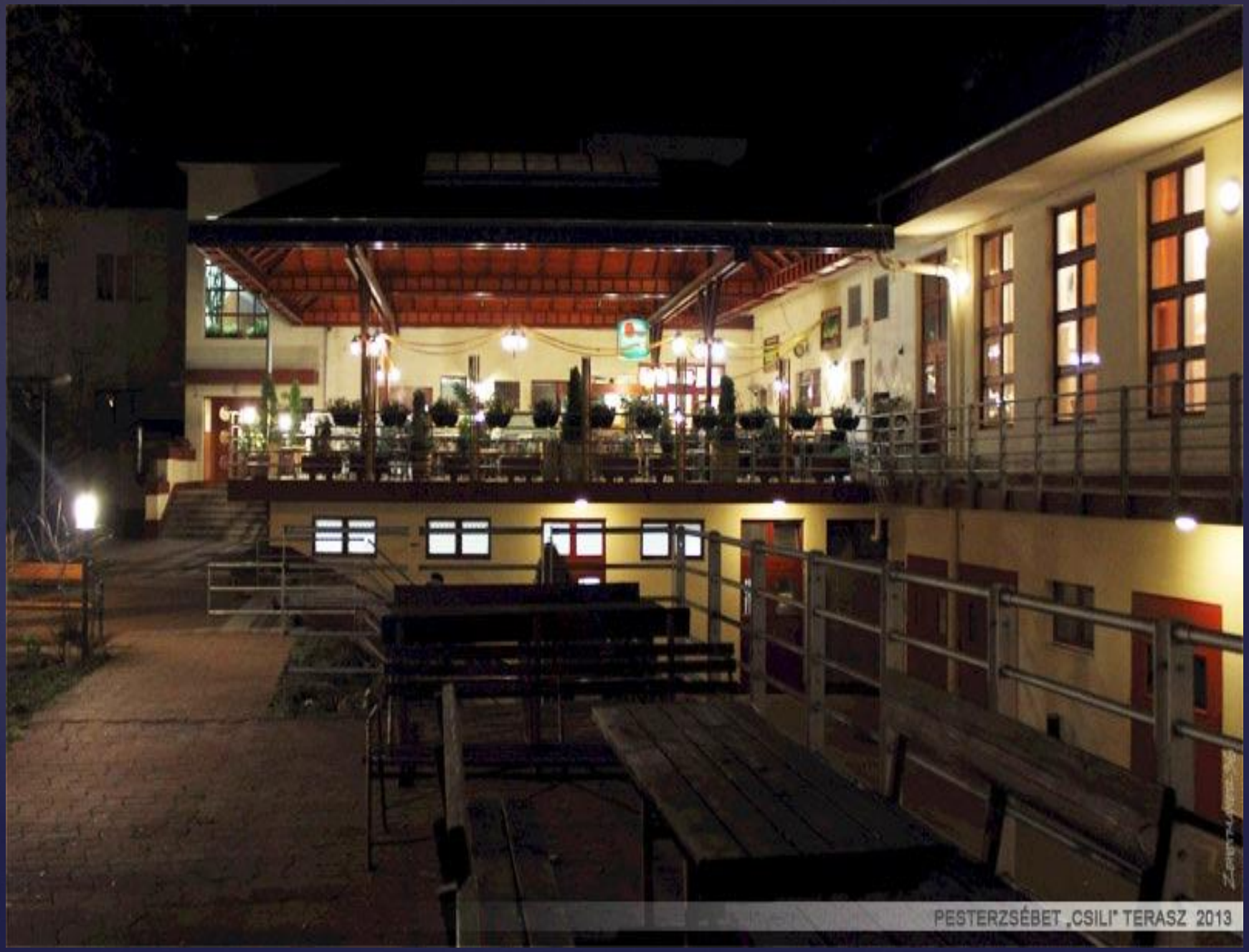
PESTERZSÉBET „CSILI" TERASZ 2013

olvasóterem
Kismama
Lakáskultúra
Haszon
mozaik
burda
praktika
elixir

- - ne csak a Csiliről, hanem elsősorban az azt körülölelő és éltető közösségről, Pesterzsébetről szóljon,
- - ne csak az országban, de a határokon túl is keltse fel a kultúra iránt érdeklődő közönség figyelmét,
- - egyben hívja fel a figyelmet a hazánkban speciálisan kialakult közösségi, közművelődés intézményrendszerre is.,
- - a látogatóink ne csak közönségként, de alkotótársként vehessenek részt benne,
- - ne csak lezárjon, de meg is nyisson egy újabb korszakot

A centenáriumi programsorozat céljai

Köszönöm a figyelmet!